

Grundskolan

Sammanfattning

Utskottet föreslår ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om fler matematiklektioner i grundskolan.

- Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som medger en ytterligare utökning av undervisningstiden i matematik i årskurs 7–9 fr.o.m. 2017 för att stärka elevernas matematikkunskaper.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden, främst med hänvisning till gällande rätt och pågående utredningar och arbeten.

I betänkandet finns 8 reservationer (S, M, SD, MP, V, och KD). I en reservation (S, MP, V) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen.

Behandlade förslag

Cirka 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16, varav 6 motionsyrkanden som bereds förenklat eftersom de till sin huvudsakliga innebörd överensstämmer med motionsförslag som har behandlats tidigare under valperioden.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Åtgärder för att höja kunskapsresultaten	6
Elever med särskilda behov	13
Fritidshemmen.....	18
Motioner som bereds förenklat.....	22
Reservationer	23
1. Åtgärder för att höja kunskapsresultaten, punkt 1 (SD).....	23
2. Åtgärder för att höja kunskapsresultaten, punkt 1 (KD).....	23
3. Mer matematik på högstadiet, punkt 2 (S, MP, V)	24
4. Elever med särskilda behov, punkt 3 (SD)	25
5. Gruppstorlek och personaltäthet i fritidshemmen, punkt 4 (M).....	26
6. Gruppstorlek och personaltäthet i fritidshemmen, punkt 4 (SD)	27
7. Gruppstorlek och personaltäthet i fritidshemmen, punkt 4 (V)	27
8. Egen läroplan för fritidshemmet, punkt 5 (M, SD).....	28
Särskilda yttranden	30
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (M).....	30
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (SD)	30
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	31
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Åtgärder för att höja kunskapsresultaten

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:440 av Linus Sköld och Anna Wallentheim (båda S),

2015/16:1248 av Elisabeth Svantesson (M),

2015/16:1328 av Sofia Arkelsten m.fl. (M) yrkande 9,

2015/16:1423 av Anette Åkesson (M),

2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 28,

2015/16:1891 av Björn Wiechel m.fl. (S),

2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 7 och 8 samt

2015/16:2980 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (KD)

2. Mer matematik på högstadiet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en ytterligare utökning av undervisningstiden i matematik i årskurs 7–9 fr.o.m. 2017 för att stärka elevernas matematikkunskaper och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7,

2015/16:2736 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12 och

2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18 och

avslår motion

2015/16:2470 av Jesper Skalberg Karlsson (M).

Reservation 3 (S, MP, V)

3. Elever med särskilda behov

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:59 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD),

2015/16:251 av Bengt Eliasson och Birgitta Ohlsson (båda FP),

2015/16:653 av Lennart Axelsson (S),

2015/16:1384 av Shadiye Heydari och Johan Büser (båda S),

2015/16:1828 av Marta Obminska (M) och

2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 23.

Reservation 4 (SD)

4. Gruppstorlek och personaltätthet i fritidshemmen

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:12 av Robert Stenkvist (SD),

2015/16:51 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 1,

2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 22 och
2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16.

Reservation 5 (M)

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (V)

5. Egen läroplan för fritidshemmet

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 och

2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 23.

Reservation 8 (M, SD)

6. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:10 av Robert Stenkvist (SD),

2015/16:948 av Gunilla Nordgren (M) och

2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkandena 24–27.

Stockholm den 3 mars 2016

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Camilla Waltersson Grönvall (M), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Jabar Amin (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Roza Güclü Hedin (S) och Maria Stockhaus (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utbildningsutskottet 32 motionsyrkanden om grundskolan från allmänna motionstiden 2015/16. Av dessa behandlas 6 motionsyrkanden förenklat. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan.

Motionerna tar upp frågor om åtgärder för att höja kunskapsresultaten, mer matematik på högstadiet, elever med särskilda behov och fritidshemmen.

Folkpartiet liberalerna (FP) bytte under hösten 2015 namn till Liberalerna (L).

Utskottets överväganden

Åtgärder för att höja kunskapsresultaten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. undervisningstiden och kunskapsresultaten i grundskolan och undervisning under skollov.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en ytterligare utökning av undervisningstiden i matematik i årskurs 7–9 fr.o.m. 2017 för att stärka elevernas matematikkunskaper och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservationerna 1 (SD), 2 (KD) och 3 (S, MP, V).

Motionerna

Undervisningstiden

I partimotion 2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18 anser motionärerna att det behövs mer undervisningstid för att höja matematikkunskaperna. Motionärerna står fortsatt bakom förslaget om en extra timme matematik i veckan på högstadiet för att stärka svenska elevers matematikkunskaper. Även kommittémotionerna 2015/16:2736 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12 och 2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7 samt motion 2015/16:2470 av Jesper Skalberg Karlsson (M) behandlar frågan om utökad undervisning i matematik.

I motion 2015/16:1248 av Elisabeth Svantesson (M) begärs att för- och nackdelar med att införa ett treterminssystem i grundskolan ska utredas. Motionären anser att det finns många orsaker till de fallande resultaten men att en central faktor är att svenska elever har för få undervisningstimmar. Ett treterminssystem i grundskolan bör innebära ett något längre skolår och ett ökat antal undervisningstimmar.

Motion 2015/16:1328 av Sofia Arkelsten m.fl. (M) yrkande 9 behandlar frågan om att Stockholms stad ska bli en pilotkommun för införandet av ett treterminssystem. Motionärerna framför att man på så sätt kan få ett längre skolår och öka antalet undervisningstimmar när loven kortas av. Stockholm skulle enligt motionärerna vara en bra försökskommun eftersom det i dag finns stora utmaningar och skillnader i Stockholms skolor.

I motion 2015/16:1423 av Anette Åkesson (M) anser motionären att den nationella timplanen tydligare ska ange undervisningstid för att säkerställa en mer likvärdig mängd undervisning för alla elever i svenska grundskolor. Undervisningstiden kan enligt motionären variera mellan skolor i samma kommun – oavsett om de är kommunala eller privata – beroende på vilken schablon för antalet veckor som används vid schemalaggnen.

I partimotion 2015/16:2980 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7 vill motionärerna öka undervisningstiden motsvarande en normal skolvecka och också se över vad lärarna faktiskt lägger sin arbetstid på.

I kommittémotion 2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 8 behandlar motionärerna vikten av att frigöra tid för mer lärarledd ämnesundervisning eftersom tiden enligt motionärerna trängs undan av fler och fler uppgifter som läggs på lärarna.

Kunskapsresultaten

I motion 2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 28 anser motionärerna att skolorna generellt bör förstärka undervisningen i svenska med ett särskilt fokus på elever med svagare kunskap i svenska.

I motion 2015/16:440 av Linus Sköld och Anna Wallentheim (båda S) vill motionärerna att ett nyanserat samtal om kunskapsresultaten och utbildningens syfte ska komma till stånd.

I motion 2015/16:1891 av Björn Wiechel m.fl. (S) anser motionärerna att skolan har en avgörande betydelse för barns och ungas allmänbildning och att det handlar om att rusta människor för att kunna ta sig an världen.

Undervisning under skollov

I kommittémotion 2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 7 begär motionärerna att man överväger åtgärder för att öka tillgängligheten till lov- och sommarskola och behovet av att göra sommarskola obligatorisk efter årskurs 9 för elever som inte uppnått målen.

Gällande rätt

Undervisningstiden

Eleverna ska få en väl avvägd undervisningstid samt väl avvägda läsår och skoldagar. I skollagen (2010:800) anges att den obligatoriska verksamheten får omfatta högst 190 dagar per läsår och åtta timmar eller, i de två lägsta årskurserna, sex timmar per dag (7 kap. 17 § skollagen).

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 785 timmar. För grundskolan finns bestämmelser om fördelning av den totala garanterade undervisningstiden i timmar för ämnen och ämnesgrupper i timplanen i skollagens bilaga 1. Det anges inte hur timmarna ska fördelas mellan olika årskurser eller stadier.

Av 9 kap. 4 § skolförordningen (2011:185) framgår att huvudmannen beslutar om fördelningen av undervisningstiden i grundskolan mellan årskurser efter förslag från rektorn. I skolförordningen anges att huvudmannen även beslutar om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden (9 kap. 3 §).

Kunskapsresultaten

I en av skollagens portalparagrafer sägs att elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt och att en strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen (1 kap. 4 § andra stycket). I förarbetena till skollagen anges att de allmänt hållna formuleringarna i första hand utgör en grundval för tolkningen av andra mer konkret utformade bestämmelser (prop. 2009/10:165 s. 634).

I 3 kap. skollagen finns bestämmelser om barns och elevers utveckling mot målen. I 3 kap. 3 § sägs att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Vidare sägs i bestämmelsen att elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Meningen är ett tillägg till bestämmelsen som syftar till att förtydliga att den som har en funktionsnedsättning som medför svårigheter att nå kunskapskraven inte bara ska ges tillräckligt stöd för att nå den lägsta godtagbara kunskapsnivån (prop. 2013/14:148 s. 55, bet. 2013/14:UbU21, rskr. 2013/14:292). Det sägs slutligen i bestämmelsen att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Undervisning under skollov

Förordningen (2014:47) om statsbidrag för sommarskola eller undervisning under andra skollov ändrades den 1 januari 2016 och har fått ett nytt namn. Förordningen heter nu förordningen (2014:47) om statsbidrag för undervisning under skollov. Enligt förordningen kan huvudmän för grundskolor söka statsbidrag för lovskola bl.a. för elever i årskurs 6–9 som inte nått eller riskerar att inte nå kunskapskraven för betyg E i ett eller flera ämnen. Motsvarande statsbidrag kan även sökas av huvudmän för bl.a. elever i årskurs 6 i sameskolan eller årskurs 7, 8, 9 eller 10 i specialskolan. Statsbidrag lämnas i den mån det finns tillgång på medel. Regeringen har avsatt 150 miljoner kronor för 2016 för satsningen (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16 s. 187).

Bakgrund och pågående arbete

Stadieindelad timplan

Den förra regeringen gav den 15 maj 2014 Skolverket i uppdrag att ta fram en stadieindelad timplan för grundskolan (U2014/3489/S). Som skäl för uppdraget framhölls att undervisningstiden bör anges i timmar per stadium i stället för totalt för hela grundskoletiden för att underlätta planering och uppföljning och därmed säkra elevernas rätt till den minsta garanterade undervisningstiden i alla ämnen. Därmed skulle det skapas bättre förutsättningar för ökad

måluppfyllelse i grundskolan. I uppdraget anges att den utökade undervisningstiden i matematik som infördes den 1 juli 2013 ska förläggas till årskurs 1–3. Därutöver ingår en aviserad utökning av undervisningstiden i matematik för grundskolans årskurs 4–6 och 7–9 med motsvarande en timme per vecka i Skolverkets förslag, se 2014 års budgetproposition (prop. 2013/14:1 s. 64) och 2014 års ekonomiska vårproposition (prop. 2013/14:100 s. 45).

Skolverket redovisade den 26 november 2014 (dnr 2014:574) regeringens uppdrag. Redovisningen omfattar förslag på en timplan som anger den minsta garanterade undervisningstiden för varje ämne och stadium i grundskolan. Utgångspunkten för förslaget till stadiindelad timplan är kursplanen och kunskapskraven för respektive ämne samt den praxis som råder.

Regeringen och Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna kom i februari 2015 överens om att samtal ska föras om grundskolans timplan mot bakgrund av Skolverkets förslag om en ny reglering av timplanen (bet. 2014/15:UbU9 s. 15 f.). Ett sådant samtal har påbörjats (prop. 2015/16:1 s. 185).

Frågan om en stadiindelad timplan bereds inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). I promemorian Vissa timplanefrågor aviserar Utbildningsdepartementet att ett förslag om stadiindelning kommer att remitteras under våren 2016 (U2015/06066/S s. 18).

Nationella skolutvecklingsprogram

Skolverket fick den 9 juli 2015 i uppdrag av regeringen att ta fram och genomföra nationella skolutvecklingsprogram som riktar sig till huvudmän och skolor (U2015/03844/S). Insatserna ska ha fokus på grund- och gymnasieskolan och motsvarande skolformer och bestå av olika kompetensutvecklings- och stödsatser inom områden där det finns ett dokumenterat nationellt utvecklingsbehov. Insatserna kan exempelvis bestå av hur administrationen för lärare och rektorer kan minskas och hur arbetsprocesser kan göras mer effektiva inom skolan. Syftet är att ge eleverna de bästa förutsättningarna för att utvecklas så långt som möjligt.

I en delredovisning som avser en genomförandeplan för uppdraget (dnr 2015:899) föreslår Skolverket att de nationella skolutvecklingsprogrammen baseras på en gemensam kärna som utgår från forskningsbaserad kunskap om vad som bidrar till skolutveckling.

Samverkan för bästa skola

Regeringen gav inom satsningen Samverkan för bästa skola den 4 juni 2015 Skolverket i uppdrag att i dialog med huvudmän genomföra insatser i syfte att höja kunskapsresultaten och öka likvärdigheten inom och mellan skolor (U2015/3357/S). Insatserna ska riktas till skolor med låga kunskapsresultat eller hög andel elever som inte fullföljer sina studier, och som har eller bedöms få svåra förutsättningar att förbättra sina resultat på egen hand. Satsningen

inkluderar uppdrag att genomföra insatser för att höja studieresultaten för nyanlända elever och elever som har ett annat modersmål än svenska. I uppdraget ingår att senast den 15 mars 2016 lämna in en genomförandeplan för insatserna fr.o.m. 2016 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Skolverket ska följa upp satsningen och fr.o.m. 2016 årligen senast den 15 mars redovisa hur genomförandet av uppdraget fortlöper.

Nationell samling för läraryrket

Regeringen har för att stärka läraryrkets attraktivitet tagit initiativ till en nationell samling för läraryrket och har inlett samtal med arbetsmarknadens parter m.fl. för att diskutera bl.a. hur lärares arbetsmiljö kan förbättras och hur den administrativa bördan kan minska (prop. 2014/15:100 s. 53 och prop. 2015/16:1 utg.omr. 16 s. 174).

Utökad undervisningstid i svenska eller svenska som andraspråk

Förordningen (2013:69) om försöksverksamhet med ökad undervisningstid i svenska eller svenska som andraspråk för nyanlända elever i grundskolan innehåller bestämmelser om försöksverksamhet med ökad undervisningstid för nyanlända elever i grundskolan i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling i svenska språket och om statsbidrag till kostnader för sådan ökad undervisningstid.

Särskilt om matematik

Reformen om utökad undervisningstid i matematik i grundskolan och motsvarande skolformer med 120 timmar trädde i kraft den 1 juli 2013 (prop. 2012/13:64, bet. 2012/13:UbU16, rskr. 2012/13:199). Undervisningstiden i matematik uppgår efter reformen till 1 020 timmar. I propositionen hänvisar regeringen till Skolverkets rapport Utökad undervisningstid i matematik (rapport 378), i vilken Skolverket gör bedömningen att en utökning av undervisningstiden bör fördelas med en timme i veckan i årskurs 1–3 för att få en fortsatt kunskapsutveckling i matematik. Skolverket i sin tur hänvisar i detta avseende till forskning som pekar på att den viktigaste faktorn för fortsatt kunskapsutveckling i matematik är att tidigt grundlägga ett matematiskt kunnande. Regeringen delade Skolverkets bedömning.

Utskottet har uttalat att frågan om att införa fler matematiklektioner i högstadiet bör prioriteras och föreslog den 3 mars 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen skyndsamt ska återkomma med relevanta förslag så att undervisningstiden i matematik kan utökas med en timme i veckan för samtliga elever i årskurs 7–9. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2014/15:UbU9 s. 15 f., rskr. 2014/15:135).

Utbildningsdepartementet föreslår i promemorian Vissa timplanefrågor (U2015/06066/S) att den totala undervisningstiden utökas med 105 timmar i grundskolan, grundsärskolan (dock inte inriktningen träningsskolan), specialskolan och sameskolan. Ökningen av undervisningstiden föreslås

användas för ämnet matematik, och undervisningstiden i matematik ska därför uppgå till minst 1 125 timmar i grundskolan (motsvarande ökning föreslås för övriga angivna skolformer). Detta motsvarar en timme per vecka i tre årskurser i grundskolan, specialsolan och sameskolan. I promemorian görs en hänvisning till Skolverkets rapport Utökad undervisningstid i matematik (rapport 378) och Skolverkets uppfattning att man frigör tid för elevernas kunskapsutveckling de senare skolåren genom att förlägga den utökade undervisningstiden till de första skolåren. Enligt Skolverket skulle då den tid som i dag ofta används i de senare årskurserna för att repetera och fylla tidiga kunskapsluckor kunna användas för undervisning om det innehåll som årskurs 7–9 är avsedda för. Regeringen har aviserat propositionen Vissa timplane-frågor under våren 2016 med motsvarande innehåll.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att ett flertal yrkanden behandlar de sjunkande resultaten i skolan och att åtgärder bör vidtas för att få en utökad undervisningstid i skolan, ett treterminssystem för att få ett längre skolar samt ett förtydligande av den nationella timplanen. Utskottet vill därför inledningsvis uppmärksamma det breda perspektiv som regeringen har på hur man ska höja kunskapsresultaten i skolan. Det handlar om investeringar för att tidigt ge det stöd eleverna behöver, stärka läraryrkets attraktivitet och ge lärarna mer tid med sina elever samt en jämlik skola för alla elever genom riktade insatser till de skolor som har de största utmaningarna (se prop. 2015/16:1 avsnitt 9.2). Utskottet vill särskilt lyfta fram de satsningar som görs inom ramen för de nationella skolutvecklingsprogrammen och som syftar till att utveckla verksamheten och stärka undervisningens kvalitet med fokus på elevernas kunskaper och utveckling. Även genom investeringarna inom ramen för regeringens uppdrag till Skolverket, Samverkan för bästa skola, tar staten sitt ansvar för att höja resultaten i skolor som har låga studieresultat och svåra förutsättningar. När det gäller yrkanden om en generell utökning av undervisningstiden vill utskottet inte föregripa Regeringskansliets beredning av frågan om en stadiindelning av timplanen i enlighet med överenskommelsen mellan regeringen och Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna om målstyrning och utvärdering i grundskolan.

När det gäller yrkandet om att undervisningen i svenska behöver förstärkas för elever med svagare kunskap i svenska vill utskottet påminna om den försöksverksamhet som pågår t.o.m. 2016 med utökad undervisningstid i svenska eller svenska som andraspråk för nyanlända elever i grundskolan. Utskottet vill även i detta sammanhang lyfta fram att insatserna inom uppdraget Samverkan för bästa skola ska riktas till skolor som har låga kunskapsresultat eller hög andel elever som inte fullföljer sina studier, och som har eller bedöms få svåra förutsättningar att förbättra sina resultat på egen hand.

Utskottet noterar att regleringen för statsbidrag för undervisning under skollov ändrades den 1 januari 2016 och nu inriktar sig på elever som inte nått eller riskerar att inte nå kunskapskraven för betyget E och att alla lov utom jullovet nu ingår för årskurs 6–9. Syftet med statsbidraget är att elever som inte nått eller riskerar att inte nå kunskapskraven för betyget E ska få ökad möjlighet att nå dem.

Utskottet anser med det anförda att det inte finns skäl att tillstyrka motionerna 2015/16:440 (S), 2015/16:1248 (M), 2015/16:1328 (M) yrkande 9, 2015/16:1423 (M), 2015/16:1847 (SD) yrkande 28, 2015/16:1891 (S), 2015/16:2878 (KD) yrkandena 7 och 8 och 2015/16:2980 (KD) yrkande 7.

Särskilt om utökad undervisning i matematik

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det är huvudmannen som efter förslag från rektorn beslutar om fördelningen av undervisningstiden mellan årskurserna i grundskolan (9 kap. 4 §, 10 kap. 3 § och 12 kap. 3 § skolförordningen). Det finns inte några bestämmelser om undervisningstid i förhållande till årskurs.

Som utskottet förstår det bedömde regeringen att utökningen av undervisningstiden i matematik med 120 timmar från den 1 juli 2013, i enlighet med Skolverkets uppfattning, borde fördelas med en timme i veckan i årskurs 1–3 för att få en fortsatt kunskapsutveckling i matematik (prop. 2012/13:64, bet. 2012/13:UbU16, rskr. 2012/13:199).

I Regeringskansliets (Utbildningsdepartementet) promemoria Vissa timplanefrågor föreslås ytterligare en ökning av undervisningstiden med 105 timmar i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Utökningen föreslås användas för ämnet matematik och motsvarar en timme per vecka i tre årskurser i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Utskottet förutsätter att regeringens strävan är att en sådan ökning av undervisningstiden fördelas med en timme per vecka i årskurs 4–6.

Utskottet anser att det påbörjade arbetet för att höja elevernas matematikkunskaper i de lägre åldrarna är bra men ändå inte tillräckligt. De senaste årens resultat från den internationella undersökningen PISA (Programme for International Student Assessment) visar på fallande matematikkunskaper bland svenska 15-åriga elever. Utskottet föreslår därför att riksdagen ska tillkännage för regeringen att den ska återkomma med förslag som medger en ytterligare ökning av undervisningstiden i matematik fr.o.m. 2017 för att stärka elevernas matematikkunskaper. Utökningen bör fördelas med en timme per vecka i årskurs 7–9. Utskottet tillstyrker med det anförda motionerna 2015/16:2445 (M) yrkande 7, 2015/16:2736 (M) yrkande 12 och 2015/16:3073 yrkande 18 (M) och avstyrker motion 2015/16:2470 (M).

Elever med särskilda behov

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om elever med särskilda behov.
Jämför reservation 4 (SD).

Motionerna

I motion 2015/16:1828 av Marta Obminska (M) lyfts frågan om extra stöd för elever som befaras inte nå undervisningens mål. Motionären föreslår att regeringen ska förtydliga att rätten till stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt gäller alla barn och elever, inklusive de som har en funktionsnedsättning. Vidare måste det framgå att särskilt stöd ska ges så att alla barn och elever ska kunna utvecklas så långt som möjligt, även över nivån godkänt.

I motion 2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 23 begärs en ökad satsning på barn med särskilda behov och en återgång till en kunskapsinriktad skola för att förbättra möjligheterna att sätta in lämpliga hjälpinsatser och i ett tidigare stadium fånga upp och stötta de elever som halkar efter.

I motion 2015/16:59 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD) föreslår motionärerna att särbegåvade barn skyndsamt ska erbjudas möjligheter att gå snabbare fram i undervisningen genom att läraren erbjuder egen undervisning för dessa elever och så långt det är möjligt sätter ihop studiegrupper där elever tillåts gå snabbare fram i sina studier.

I motion 2015/16:251 av Bengt Eliasson och Birgitta Ohlsson (båda FP) uppmärksammar motionärerna avsaknaden av regleringar om punktskrift i skollagen. Motionärerna framhåller risken att punktskrift prioriteras bort till fördel för andra tekniska hjälpmedel när blinda barn går i vanlig skola med seende klasskamrater. Faran med detta är att om man inte tidigt tränar punktskrift kan det leda till att barnen väljer talet framför punktskriften.

Motion 2015/16:653 av Lennart Axelsson (S) behandlar frågan om barn och ungdomar med autism som inte har en utvecklingsstörning men en så varierande och ojämn begåvningsprofil att de kan sakna förutsättningar att klara grundskolans läroplan och kunskapskrav. Motionären uppmanar regeringen att se över möjligheten att förbättra dessa elevers skolsituation och bättre tillgodose deras specifika behov och överväga att ge dem möjlighet att läsa enligt grundsärskolans läroplan och kursplan trots att de formellt sett inte har en utvecklingsstörning.

I motion 2015/16:1384 av Shadiye Heydari och Johan Büser (båda S) framhåller motionärerna att det är angeläget att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov. Motionärerna lyfter fram att för elever med t.ex. dyslexi och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som autism, adhd (attention deficit hyperactivity disorder) och Tourettes syndrom är inte alltid

de anpassningar möjliga som i dag finns i elevernas åtgärdsprogram. Motionärerna understryker därför vikten av att alla barn och unga ska ges förutsättningar att pröva och utveckla sin förmåga och sina kunskaper till sin fulla potential oberoende av funktionsnedsättning.

Bakgrund och gällande rätt

Av förarbetena till skollagen framgår att med funktionsnedsättning avses en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga (se prop. 2009/10:165 s. 334). Detta överensstämmer med Socialstyrelsens definition av funktionsnedsättning och innebär bl.a. att elever med syn- och hörselnedsättningar, rörelsehinder, nedsättningar inom ramen för autismspektrat, adhd och dyslexi omfattas (prop. 2013/14:148 s. 29).

Skolans kompensatoriska uppdrag

I skollagen (2010:800) finns bestämmelser som uttrycker skolans kompensatoriska uppdrag. Det har tydliggjorts att kommunerna ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 8 a §). Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 9 och 10 §§).

Även skolans kompensatoriska uppdrag för elever med funktionsnedsättning har gjorts tydligt i skollagen. Av 3 kap. 3 § skollagen framgår att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Bestämmelsen förtydligades den 1 juli 2014 på så sätt att det i en ny mening anges att elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. I regeringens proposition 2013/14:148 Vissa skollagsfrågor framgår att tillägget syftar till att förtydliga att den som har en funktionsnedsättning som medför svårigheter att nå kunskapskraven inte bara ska ges tillräckligt stöd för att nå den lägsta godtagbara kunskapsnivån. Huvudmannen ansvarar för att motverka de negativa konsekvenser som en funktionsnedsättning kan ha för elevens möjligheter att utvecklas mot utbildningens mål. Regeringen framhöll i propositionen att en funktionsnedsättning i många fall medför att det finns ett kontinuerligt behov av stöd i form av anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen och att det får allvarliga konsekvenser för eleverna om detta stöd uteblir. Förtydligandet innebär enligt regeringen att det klart framgår att det inte finns utrymme för att begränsa stödet till vad som är tillräckligt för att eleven ska nå lägsta godtagbara kunskapsnivå. (prop. 2013/14:148, bet. 2013/14:UbU21, rskr. 2013/14:292).

I 3 kap. 3 § skollagen framgår även att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. I förarbetena till skollagen betonas att meningen särskilt markerar att tillgängliga resurser inte bara kan riktas mot de svagaste eleverna, utan att även de elever som har lättare att nå utbildningens mål har rätt till ledning och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. Regeringen påpekar att bestämmelsen innebär att alla elever, även de som utvecklas snabbt, har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet. Även elever som lätt når kunskapskraven eller har speciella talanger har enligt regeringen rätt att få en individanpassad undervisning och uppmuntran att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling. Vid resursfördelningen måste hänsyn tas till detta (prop. 2009/10:165 s. 285 och 662).

Stödinsatser i skolan

Bestämmelserna i skollagen om stödinsatser i skolan ändrades den 1 juli 2014 och innebär bl.a. att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 a §). Med sådant stöd avses som huvudregel anpassningar som lärare kan göra i den dagliga undervisningen. Det innebär att stöd i form av extra anpassningar ska ligga inom ramen för det stöd som ska ges till alla elever enligt 1 kap. 4 § och den ledning och stimulans för lärande och personlig utveckling som alla elever ska ges enligt 3 kap. 3 §. Till stöd i form av extra anpassningar hör bl.a. enstaka specialpedagogiska insatser under en kortare tid, t.ex. två månader. Även särskilda läromedel eller utrustning i form av t.ex. tidsstöd, dvs. hjälpmedel för att förstå och passa tider, samt digital teknik med anpassade programvaror kan som huvudregel anses falla inom ramen för stöd i form av extra anpassningar (prop. 2013/14:160 s. 36, bet. 2013/14:UbU19, rskr. 2013/14:291).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt (3 kap. 8 §). Insatser som är att betrakta som särskilt stöd är t.ex. placering i särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning enligt 11 §, anpassad studiegång enligt 12 § eller elevassistent. Det rör sig således om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare inom ramen för den ordinarie undervisningen. Även mer omfattande eller regelbundna specialpedagogiska insatser utgör särskilt stöd (prop. 2013/14:160 s. 36).

Särskilt om grundsärskolan

Av 7 kap. 5 § skollagen framgår att barn som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en utvecklingsstörning ska tas emot i grundsärskolan. Frågan om mottagande i grundsärskolan prövas av

barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd ska hållas med barnets vårdnadshavare när utredningen genomförs.

Grundsärskolan ska ge eleverna en utbildning som är anpassad för dem och som ger kunskaper och värden och utvecklar deras förmåga att tillägna sig dessa. Enligt den juridiska vägledning som Skolverket har gett ut om målgruppen för grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna tillhör elever med autism men utan utvecklingsstörning inte målgruppen för grundsärskolan. Personer med autism eller autismsliknande tillstånd jämföras vid tillämpningen av skollagen med personer med utvecklingsstörning endast om de också har en utvecklingsstörning eller en bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom (29 kap. 8 § skollagen).

Specialpedagogiska skolmyndighetens stöd

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) ska verka för att alla barn, elever och vuxenstudierande med funktionsnedsättning får tillgång till en likvärdig utbildning och annan verksamhet av god kvalitet i en trygg miljö. Myndigheten ska bidra till goda förutsättningar för barnens utveckling och lärande samt förbättrade kunskapsresultat för eleverna och de vuxenstudierande. Myndigheten ansvarar för specialpedagogiskt stöd samt för utbildning i specialskolan och i förskoleklassen och fritidshem vid en skolenhet med specialskola. (Se förordningen [2011:130] med instruktion för Specialpedagogiska skolmyndigheten.)

I 2014 års regleringsbrev fick SPSM i uppdrag att ta fram ett stödmaterial för huvudmän och skolor med målet att elever med blindhet, som använder punktskrift som läsmedium, ska höja sina kunskapsresultat. SPSM publicerade i februari 2015 ett stödmaterial, som utformats som allmänna råd, om elever med punktskrift som läsmedium. De allmänna råden riktar sig till skolhuvudmän och rektorer som har en punktskriftsläsande elev i sin verksamhet och ger vägledning om lagar, regler och arbetssätt.

Handlingsplan om särbegåvade elever

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) upprättade 2014 en handlingsplan för att stödja kommunerna i arbetet med särbegåvade elever. Dokumentet är resultatet av ett samarbete med kommunerna i Sollentuna, Karlstad, Uppsala, Borås, Luleå, Landskrona och Umeå. Denna handlingsplan är tänkt att kontinuerligt uppdateras, och syftet med den är att arbeta fram rutiner för att identifiera särbegåvade elever, anpassa undervisningen och föreslå lämpliga kompetensutvecklingsinsatser för skolpersonal. För att höja motivationen hos särbegåvade elever föreslås i handlingsplanen att eleverna t.ex. kan snabba på skolgången, fördjupa sig när obligatoriska moment är avklarade och engagera sig i aktiviteter utanför skoldagen.

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2016 framgår att regeringen genomför en särskild kompetensutvecklingsåtgärd för att öka tillgången till lärare med specialpedagogisk kompetens i framför allt förskoleklassen och grundskolans årskurs 1–3. Åtgärden uppgår till 500 miljoner kronor per år fr.o.m. 2016. Regeringen avsätter 100 miljoner kronor 2016 för att stärka kompetensen generellt hos lärare i grundskolan och 32 miljoner kronor som föreslås användas inom åtgärden Lärarlyftet II för att öka antalet behöriga specialpedagoger. I januari 2016 breddades Lärarlyftet II så att speciallärarexamen erbjuds med alla specialiseringar. Det innebär att utöver specialisering mot utvecklingsstörning kommer även speciallärarexamen med specialiseringar mot språk-, skriv- och läsutveckling, matematikutveckling, dövhet eller hörselskada, synskada och grav språkstörning att erbjudas.

Sedan höstterminen 2012 pågår en försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i årskurs 7–9. Syftet är att ge eleverna möjlighet till fördjupning och breddning i ett eller flera ämnen och stimulera de elever som lätt når kunskapskraven eller har speciella talanger. Detta är ett sätt att fånga upp och erbjuda dessa elever en individanpassad undervisning och uppmuntra dem att nå längre i sin kunskapsutveckling. Inom spetsutbildningarna kan eleverna läsa gymnasiekurser och få betyg i det ämne eller de ämnen som spetsutbildningen är inriktad mot. I övrigt följer eleverna den ordinarie undervisningen i skolan. Försöksverksamheten med riksrekryterande spetsutbildning i grundskolan utvärderas i en rapport som Skolverket årligen lämnar in senast vid utgången av april. Försöksverksamheten pågår t.o.m. läsåret 2022/23.

Utskottets ställningstagande

Utgångspunkten i skollagen är att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Utskottet vill betona att detta gäller alla elever inklusive elever med funktionsnedsättningar och elever som lätt når kunskapskraven. I sammanhanget vill utskottet peka på skolans kompensatoriska uppdrag och kommunernas och rektorernas ansvar att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov. Riksdagen har nyligen förtydligat bestämmelserna om skolans stöd till elever. Vidare har Skolverket fått i uppdrag att genomföra fortbildning i specialpedagogik för lärare i grundskolan från vårterminen 2016, och fortbildningsåtgärden Lärarlyftet II inkluderar nu speciallärarexamen med alla specialiseringar.

När det gäller yrkandet om punktskrift kan utskottet konstatera att Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), som ansvarar för specialpedagogiskt stöd, bl.a. har tagit fram ett stödmaterial utformat som allmänna råd som ger

vägledning till skolhuvudmän och rektorer när det gäller lagar, regler och arbetssätt med punktskrift. Utskottet vill i sammanhanget framhålla att synskadade innefattas av det kompensatoriska uppdraget och att alla synskadade barn i dag är integrerade i grundskolan.

Utskottet kan i fråga om yrkandet om barn och ungdomar med autism som inte har en utvecklingsstörning konstatera att en placering på grundsärskola föregås av en utförlig utredning – bestående av en pedagogisk, en psykologisk, en medicinsk och en social bedömning – som klargör om eleven tillhör målgruppen. Att tillhöra målgruppen innebär dels att eleven har en utvecklingsstörning, dels att eleven inte bedöms kunna uppnå grundskolans kunskapskrav. Utskottet påminner om att grundskolan ska ta hänsyn till elevers olika behov och ge dem stöd och stimulans att utvecklas så långt som möjligt. Inom ramen för grundskolan har varje elev rätt till extra anpassningar samt vid behov särskilt stöd för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Utskottet noterar att Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tagit fram en handlingsplan för att identifiera särbegåvade elever, anpassa undervisningen och föreslå lämpliga kompetensutvecklingsinsatser för skolpersonal. En sådan handlingsplan som kontinuerligt uppdateras kan urskilja viktiga åtgärder som kan utföras på lokal nivå. Vidare vill utskottet påminna om den försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning som bedrivs i grundskolan sedan 2012/13. Utskottet konstaterar att försöksverksamheten fortfarande är i en inledande fas.

Mot bakgrund av det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna 2015/16:59 (SD), 2015/16:251 (FP), 2015/16:653 (S), 2015/16:1384 (S), 2015/16:1828 (M) och 2015/16:1847 (SD) yrkande 23.

Fritidshemmen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om gruppstorlek och personalitet på fritidshemmen och en egen läroplan för fritidshemmet.

Jämför reservationerna 5 (M), 6 (SD), 7 (V) och 8 (M, SD).

Motionerna

Gruppstorlek och personalitet på fritidshemmen

I partimotionerna 2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 22 och 2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16 föreslår motionärerna att regeringen ska se över barngruppernas storlek på fritidshemmen, detta för att fritidshemmen är allt sämre bemannade och personalens utbildningsnivå har sjunkit. Motionärerna pekar dessutom på

statistik från Skolverket som visar att den genomsnittliga elevgruppen har växt från 31 till 41 elever mellan 2004 och 2014.

I kommittémotion 2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2 föreslår motionärerna att Skolverket ska ges i uppdrag att närmare undersöka konsekvenserna av barngruppernas nuvarande storlek. Eftersom en stor andel av alla elever i de yngre åldrarna är inskrivna i fritidshemmet är det av stor vikt att fritidshemmen får rätt förutsättningar för att klara sin verksamhet. Med rätt förutsättningar har fritidshemmen potential att vända elevernas kunskapsresultat och bidra till att fler elever får bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen i skolan.

I motion 2015/16:12 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1 föreslår motionären att personaltäteten på fritidshemmen ska öka och att fritidshemmen bör ges vissa undervisningskompensatoriska uppgifter för de elever som av någon orsak halkar efter i skolarbetet.

I kommittémotion 2015/16:51 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 1 anser motionärerna att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta fram rekommendationer för gruppernas storlek och personaltäteten i fritidshemmen. Motionärerna anför att om fritidshemmen ska hålla lika hög kvalitet som skolan är grupperna nu för stora och personalen för få för att en meningsfull verksamhet ska kunna erbjudas.

Egen läroplan för fritidshemmet

I partimotion 2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 23 och kommittémotion 2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 föreslås att man undersöker möjligheterna att ge fritidshemmen en egen läroplan. Likaså bör Skolverket utreda hur fritidshemmen ska kunna inkluderas i de nationella satsningarna som går till skolan. Motionärerna anför att med rätt förutsättningar har fritidshemmen möjlighet att vända elevernas kunskapsresultat och bidra till att fler elever får bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen i skolan.

Gällande rätt

Fritidshemmet är en del av skolväsendet, och verksamheten omfattas av bestämmelser i 1–6 kap. samt 14 kap. skollagen (2010:800). För fritidshemmet gäller också del 1 och 2 av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) i tillämpliga delar. Fritidshem vid specialskolor och sameskolor ska tillämpa specialskolans respektive sameskolans läroplaner. Elever i grundsärskolan som vistas i fritidshem omfattas av Lgr 11. Läroplanen är, vid sidan av skollagen, det viktigaste styrdokumentet för verksamheten i fritidshemmet (prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet s. 232).

Utbildningen i fritidshemmet har till syfte att komplettera utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och de särskilda utbildningsformer som skolplikten kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Fritidshemmet ska vidare främja allsidiga kontakter och social gemenskap (se 14 kap. 2 § skollagen).

Det är huvudmannen som har det övergripande ansvaret för kvaliteten i fritidshemmet och för att fördela resurser i förhållande till de olika behov som finns på varje fritidshem (2 kap. 8 a § skollagen). I 14 kap. 9 § skollagen sägs att huvudmannen ska se till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att eleverna även i övrigt erbjuds en god miljö.

Skolverket tog under 2014 fram nya allmänna råd med kommentarer för fritidshemmet som har sin grund i 2010 års skollag. I de allmänna råden avsnitt 1 punkt 5 anges att huvudmannen bör ha en fungerande modell för resursfördelning som tar hänsyn till de lokala förutsättningarna och behoven i olika fritidshem, såsom elevgruppernas sammansättning och storlek. Enligt avsnitt 1 punkt 6 ska huvudmannen föra en dialog med rektorn om personaltäthet, storlek och sammansättning av barngrupperna i fritidshemmet i förhållande till verksamhetens uppdrag och fördelningen av resurser. I kommentaren framkommer att det ingår i det systematiska kvalitetsarbetet att kontinuerligt följa hur personaltätheten och elevgruppernas sammansättning och storlek påverkar verksamhetens kvalitet. I avsnitt 2 punkt 1 framgår att rektorn utifrån fördelade resurser bör anpassa gruppstorlek, personaltäthet och grupp sammansättning så att fritidshemmet kan uppfylla sitt nationella uppdrag, och då väga in faktorer såsom elevernas ålder, personalens kompetens, lokalernas och utemiljöns utformning, elever med annat modersmål än svenska, elever i behov av särskilt stöd, kontinuitet i elev- och personalgruppen och elevernas närvarotider (Skolverkets allmänna råd s. 24). I kommentaren till denna punkt sägs bl.a. att det inte finns någon bestämd gruppstorlek, grupp sammansättning eller personaltäthet som är optimal i alla sammanhang. Däremot finns det vissa generella faktorer som är viktiga att rektorn beaktar vid sammansättningen av grupper och avvägningar om personaltäthet. Dit hör bl.a. elevernas ålder och personalens kompetens (s. 25–26). Det framgår även av kommentaren att gruppstorleken generellt är mer avgörande för den pedagogiska kvaliteten än vad personaltätheten är. Det innebär att mindre grupper är att föredra framför större grupper, även om personaltätheten per elev är densamma (s. 26).

En stor del av fritidshemmets verksamhet består av sådana målstyrda processer som i skollagen definieras som undervisning (se s. 22 kommentaren). Begreppet undervisning definieras i 1 kap. 3 § skollagen som sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden. Begreppet är anpassat till såväl förskola som fritidshem och ska ges en vid tolkning när det gäller dessa skolformer (prop. 2009/10:165

s. 633). Enligt de allmänna råden avsnitt 1 punkt 8 bör huvudmannen ha en planering för kompetensförsörjning så att elevernas rätt till undervisning kan tillgodoses av lärare i fritidshem eller av fritidspedagoger. Sedan den 1 december 2013 får fritidspedagoger på motsvarande sätt som lärare i fritidshem bedriva och ansvara för undervisning i fritidshemmet (2 kap. 13, 15 och 17 §§ skollagen). Därutöver får det i undervisningen i fritidshemmet finnas annan personal som har sådan utbildning och erfarenhet att elevernas eller barnens utveckling och lärande främjas (2 kap. 14 § skollagen).

Statistik och pågående arbete

I Skolverkets promemoria Elever och personal i fritidshem hösten 2014 presenterar Skolverket officiell statistik om fritidshemmets elever, personal och grupper (pm 2015-04-08, dnr 2015:00326). I promemorian framgår att grupperna på fritidshemmen blivit större och att personaltäteten har försämrats under lång tid. Mellan 2013 och 2014 ökade antalet elever per grupp från 40,4 till 41,1. Det framgår av promemorian att grupperna har växt kraftigt i storlek under den senaste tioårsperioden, eftersom den genomsnittliga gruppen hade 31 elever 2004. När det gäller personaltäteten framgår det att antalet inskrivna elever per anställd 1990–2000 ökade från 7,5 till 10,9 och fortsatte upp till 12,9 elever 2013 och 13,1 2014. Under 2014 ökade antalet elever med 4,3 procent, medan antalet anställda ökade med 2,7 procent. (s. 4). I regeringens resultatredovisning framgår motsvarande information (prop. 2015/16:1 s. 78).

Skolverket redovisade den 30 november 2015 ett uppdrag från regeringen att förtydliga fritidshemmets uppdrag genom att lämna förslag på ändringar i de läroplaner som gäller för fritidshemmet (U2015/191/S, dnr 2015:201). Skolverket föreslår bl.a. att fritidshemmets uppdrag att komplettera skolan och stödja elevernas sociala utveckling skrivs in i aktuella läroplaner. Förslaget enligt Skolverket är att fritidshemmet får ett eget avsnitt i dessa läroplaner. Frågan bereds för närvaande i Regeringskansliet. För att fritidshemmets utbildning ska hålla god kvalitet och t.ex. vara anpassad till att stimulera elevers lärande och utveckling har regeringen avsatt 250 miljoner kronor 2016 i huvudsak för en högre personaltätet, men även till viss del för insatser för att på andra sätt höja kvaliteten i fritidshemmen. Regeringen har för de kommande åren beräknat 500 miljoner kronor per år för ändamålet. Utskottet ställde sig bakom satsningen (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:UbU1, rskr. 2015/16:113).

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis kan utskottet konstatera att fritidshemmen har ett viktigt uppdrag i att komplettera utbildningen i skolan. När det gäller frågan om gruppstorlek och personaltätet på fritidshemmen har utskottet tagit del av Skolverkets statistik och ser med oro på utvecklingen.

Utskottet vill därför framhålla den satsning på 250 miljoner kronor för 2016 som bl.a. kommer att gå till att öka personaltätheten men även till andra insatser för att öka kvaliteten i fritidshemmen. Utskottet noterar att för de kommande åren beräknas 500 miljoner kronor per år för ändamålet.

Utskottet vill i sammanhanget betona att Skolverket i de allmänna råden för fritidshemmen framhåller att det inte finns någon optimal gruppstorlek, gruppammansättning eller personaltäthet. Däremot finns det en rad faktorer som är viktiga att beakta vid sammansättningen av grupper och avvägningar av personaltäthet. Utskottet kan även konstatera att det är huvudmannen som i dialog med rektorn ansvarar för att väga gruppstorlek, gruppammansättning och personaltäthet mot resursfördelning och verksamhetens uppdrag.

Utskottet avstyrker mot denna bakgrund motionerna 2015/16:12 (SD), 2015/16:51 (V) yrkande 1, 2015/16:2740 (M) yrkande 2, 2015/16:3073 (M) yrkande 22 och 2015/16:3225 (M) yrkande 16.

När det gäller frågan om en egen läroplan för fritidshemmet kan utskottet konstatera att Skolverket föreslår att fritidshemmet får ett eget avsnitt i läroplanen för grundskolan (Lgr 11). Även för de övriga obligatoriska skolformerna föreslår Skolverket anpassningar i respektive läroplan (U2015/191/S, dnr 2015:201).

Med hänvisning till den pågående beredningen av Skolverkets förslag avstyrker utskottet motionerna 2015/16:2740 (M) yrkande 3 och 2015/16:3073 (M) yrkande 23.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden om grundskolan (M och SD) som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (M) och 2 (SD).

Utskottets ställningstagande

I detta betänkande behandlas ett antal motionsförslag som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden och som riksdagen har avslagit i enlighet med utskottets förslag (bet. 2014/15:UbU9 och bet. 2014/15:UbU11).

Utskottet ser inte någon anledning att nu göra en annan bedömning och avstyrker därför motionerna 2015/16:10 (SD), 2015/16:948 (M) och 2015/16:1847 (SD) yrkandena 24–27.

Reservationer

1. Åtgärder för att höja kunskapsresultaten, punkt 1 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 28 och
avslår motionerna
2015/16:440 av Linus Sköld och Anna Wallentheim (båda S),
2015/16:1248 av Elisabeth Svantesson (M),
2015/16:1328 av Sofia Arkelsten m.fl. (M) yrkande 9,
2015/16:1423 av Anette Åkesson (M),
2015/16:1891 av Björn Wiechel m.fl. (S),
2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 7 och 8 samt
2015/16:2980 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

Vi vill lyfta fram en undersökning från Danmark, där kommunernas forskningsenhet (AKF) kom fram till att det inte finns några statistiska bevis för att elever som fått modersmålsundervisning visar bättre resultat i läsning, matematik eller naturvetenskap än de elever som inte fått modersmålsundervisning. Resultatet fick politikerna i Danmark att helt lägga ned modersmålsundervisningen för att i stället satsa på specialundervisning och på det danska språket. Vi förordar således att kommunerna delvis satsar insparade medel från modersmålsundervisning på svenskundervisning för de elever som har svaga kunskaper i svenska.

Regeringen bör vidta åtgärder så att skolorna generellt kan förstärka undervisningen i svenska med ett särskilt fokus på elever med svagare kunskap i svenska.

2. Åtgärder för att höja kunskapsresultaten, punkt 1 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 7 och 8 samt
 2015/16:2980 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7 och
 avslår motionerna
 2015/16:440 av Linus Sköld och Anna Wallentheim (båda S),
 2015/16:1248 av Elisabeth Svantesson (M),
 2015/16:1328 av Sofia Arkelsten m.fl. (M) yrkande 9,
 2015/16:1423 av Anette Åkesson (M),
 2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 28 och
 2015/16:1891 av Björn Wiechel m.fl. (S).

Ställningstagande

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, stimulera elevernas intellektuella utveckling och förbereda barn och unga för vuxenlivet. Det totala antalet undervisningstimmar i den svenska grundskolan har dock minskat över tid, vilket har drabbat undervisningstiden i bl.a. svenska. Jag ser också att utvecklingen under ett flertal år har varit att den faktiska tiden för ämnesundervisning har trängts undan av fler och fler uppgifter som läggs på lärarna. Det krävs därför att lärarnas olika uppgifter och ansvar ses över och vid behov rensas bort. Undervisningstiden bör också utökas för samtliga elever i grundskolan, motsvarande ytterligare en vecka.

Jag anser också att lovskolan bör tillgängliggöras för fler och att man bör se över behovet av att göra sommarskolan obligatorisk efter årskurs 9 för de elever som inte uppnått målen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

3. Mer matematik på högstadiet, punkt 2 (S, MP, V)

av Lena Hallengren (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Jabar Amin (MP), Gunilla Svantorp (S), Daniel Riazat (V) och Roza Güclü Hedin (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
 2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7,
 2015/16:2470 av Jesper Skalberg Karlsson (M),
 2015/16:2736 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12 och

2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18.

Ställningstagande

Sverige behöver en långsiktig skolpolitik byggd på kunskap och tillit till professionen. Det är inte rimligt att skolan görs till slagfält för kortsiktiga triumfer och förhastade reformer. Det är i sammanhanget viktigt att påpeka att det är huvudmannen som efter förslag från rektorn beslutar om fördelningen av undervisningstiden mellan årskurserna i grundskolan (se 9 kap. 4 §, 10 kap. 3 § och 12 kap. 3 § skolförordningen [2011:185]). Några bestämmelser om undervisningstid i förhållande till årskurs finns således inte.

Vår uppfattning är att regleringar av grundskolans timplan bör behandlas och beredas på ett seriöst sätt. Mot denna bakgrund anser vi inte att man ska föregripa beredningen av Regeringskansliets (Utbildningsdepartementets) promemoria Vissa timplanefrågor, där det föreslås att undervisningstiden i matematik utökas med ytterligare 105 timmar i de obligatoriska skolformerna inom skolväsendet. Vi motsätter oss därför utskottets förslag om ytterligare en utökning av undervisningstiden i matematik i årskurs 7–9. Motionsyrkandena om mer matematik på högstadiet bör därför avslås.

4. Elever med särskilda behov, punkt 3 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:59 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD) och

2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 23 och
avslår motionerna

2015/16:251 av Bengt Eliasson och Birgitta Ohlsson (båda FP),

2015/16:653 av Lennart Axelsson (S),

2015/16:1384 av Shadiye Heydari och Johan Büser (båda S) och

2015/16:1828 av Marta Obminska (M).

Ställningstagande

Vi anser att det talas tyst om elever som har ovanligt lätt för sig i skolan och som behöver gå snabbare fram i sitt lärande än vad som kan anses normalt. Trots att förekomsten av särbegåvade barn sedan länge är känd vittnar många om skolans brister när det gäller att möta dessas behov. Vi bör skyndsamt erbjuda särbegåvade barn möjligheter att gå snabbare fram i undervisningen

genom att läraren erbjuder egen undervisning för dessa elever och i så stor utsträckning som möjligt sätter ihop studiegrupper där elever tillåts gå snabbare fram i sina studier.

Dessutom riskerar den många gånger kravlösa skolan att missgynna i första hand studiesvaga elever och barn med särskilda behov, eftersom dessa oftare behöver tydliga ramar och mål samt extra hjälp för att kunna prestera. Genom en ökad satsning på barn med särskilda behov och en återgång till en kunskapsinriktad skola förbättras möjligheterna avsevärt att sätta in lämpliga hjälpinsatser och i ett tidigare stadium fånga upp och stötta de elever som halkar efter.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

5. Gruppstorlek och personaltäthet i fritidshemmen, punkt 4 (M)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Michael Svensson (M), Erik Bengtzboe (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 22 och

2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16 och avslår motionerna

2015/16:12 av Robert Stenkvist (SD) och

2015/16:51 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att fritidsverksamheten länge har hamnat i skymundan. Fritidshemmen blir allt sämre bemannade, och utbildningsnivån hos personalen har sjunkit. Därför borde Skolverket ges i uppdrag att närmare undersöka konsekvenserna av barngruppernas nuvarande storlek. Då en stor andel av alla elever i de yngre åldrarna är inskrivna i fritidshemmet är det av stor vikt att fritidshemmen får rätt förutsättningar för att klara sin verksamhet. Med rätt förutsättningar har fritidshemmen potential att vända elevernas kunskapsresultat och bidra till att fler elever får bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen i skolan.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

6. Gruppstorlek och personaltäthet i fritidshemmen, punkt 4 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:12 av Robert Stenkvist (SD) och

avslår motionerna

2015/16:51 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 1,

2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 22 och

2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16.

Ställningstagande

Gruppstorlekarna har ökat i landets fritidshem från ungefär 18 barn per grupp till över det dubbla i dag. Samtidigt har personalen inte ökats per grupp, vilket gör att personaltätheten halverats under perioden. Sänkningen av personaltätheten har skett utan någon omfattande debatt, samtidigt som lärartätheten i skolverksamheten debatterats mycket flitigt. Vi anser därför att det är hög tid att även satsa resurser och uppmärksamhet på den mycket viktiga fritidsverksamheten. När vi ökar personaltätheten i landets fritidshem är det också rimligt att ge denna verksamhet vissa undervisningskompensatoriska uppgifter för de elever som av någon orsak halkar efter i skolarbetet. Det kan röra sig om hjälp med läsläsning eller andra moment som behöver läras in.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

7. Gruppstorlek och personaltäthet i fritidshemmen, punkt 4 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:51 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 1 och

avslår motionerna

2015/16:12 av Robert Stenkvis (SD),
2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 22 och
2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16.

Ställningstagande

Fritidshemmen ska hålla lika hög kvalitet som skolan eftersom de är en del av en samlad skoldag. De flesta barn i yngre åldrar börjar och slutar också sin skoldag på fritidshemmet. En satsning på ökad personaltäthet i fritidshemmen är helt nödvändig för att förbättra arbetsmiljön för både anställda och barn. Möjligheterna att bedriva en meningsfull verksamhet med hög pedagogisk kvalitet förbättras. Därför var Vänsterpartiet överens med regeringen om ett förslag till sådan satsning i budgetpropositionen för 2016. Denna satsning är dock inte hela lösningen på personalsituationen på fritis. Även huvudmännen behöver göra satsningar för att öka personaltätheten. I dag saknas dock riktmärken för hur stora grupper som är rimliga och hur mycket personal det bör finnas. Regeringen har tidigare gett Skolverket i uppdrag att återinföra rekommendationer om gruppstorlek och personaltäthet i förskolan. Jag anser att sådana rekommendationer också bör finnas för fritidshemmen. Regeringen bör därför ge Skolverket i uppdrag att ta fram rekommendationer om gruppernas storlek och personaltäthet i fritidshemmen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

8. Egen läroplan för fritidshemmet, punkt 5 (M, SD)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Erik Bengtzboe (M), Robert Stenkvis (SD) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 och
2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 23.

Ställningstagande

Med rätt förutsättningar har fritidshemmen potential att vända elevernas kunskapsresultat och bidra till att fler elever får bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen i skolan. Fritidshemmens unika miljö där exempelvis street-dance, fotbollsturneringar och akvarellmålning varvas med pedagogiska frågesporter, läxhjälp och lärande kompletterar den obligatoriska skolan. Barn

som tidigt vistas i stimulerande lärmiljöer med möjligheter att leka med andra barn i en miljö med kunniga och intresserade vuxna har större möjligheter att utvecklas och lära sig än barn som inte har haft tillgång till sådana miljöer. Med tanke på att en stor andel av alla elever i förskoleklassen och årskurs 1–3 är inskrivna i fritidshemmet är det av stor vikt att fritidshemmen får rätt förutsättningar för att klara sin verksamhet. Vi anser att Skolverket bör ges i uppdrag att undersöka möjligheterna att ge fritidshemmet en egen läroplan och undersöka hur fritidshemmen kan inkluderas i de nationella satsningarna som går till skolan.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Michael Svensson (M), Erik Bengtzboe (M) och Maria Stockhaus (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 6. När det gäller motionsförslaget från företrädare från vårt parti hänvisar vi till det senaste ställningstagandet som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande fråga i betänkande 2014/15:UbU9. Vi vidhåller de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (SD)

Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 6. När det gäller motionsförslagen från företrädare från vårt parti hänvisar vi till det senaste ställningstagandet som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande fråga i betänkande 2014/15:UbU9. Vi vidhåller de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:10 av Robert Stenkvist (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att grundskolans lägre årskurser ska åläggas att erbjuda läxhjälp på fritis och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:12 av Robert Stenkvist (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka personaltätheten på fritidshemmen samtidigt som man ger fritidshemmen vissa kompensatoriska uppgifter, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:51 av Daniel Riazat m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta fram rekommendationer för gruppernas storlek och personaltäthet i fritidshemmen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:59 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på särbegåvade barn i skolan och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:251 av Bengt Eliasson och Birgitta Ohlsson (båda FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagstadgad rätt till undervisning i punktskrift och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:440 av Linus Sköld och Anna Wallentheim (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur ett nyanserat samtal om kunskapsresultaten och utbildningens syfte kan komma till stånd och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:653 av Lennart Axelsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om elever med autism och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:948 av Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till fler skoldagar per läsår och ett ökat minimum av garanterad undervisningstid inom grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1248 av Elisabeth Svantesson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda för- och nackdelar med att införa ett treterminssystem i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1328 av Sofia Arkelsten m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Stockholms stad ska bli en pilotkommun för införandet av ett treterminssystem och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1384 av Shadiye Heydari och Johan Büser (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om elever med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1423 av Anette Åkesson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nationella timplanen tydligare ska ange undervisningstid för att säkerställa en mer likvärdig mängd undervisning för alla elever i svenska grundskolor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1828 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om extra stöd för elever som befaras inte nå undervisningens mål och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1847 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en satsning på barn med särskilda behov och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att timplanen i matematik för grundskolan ska delas upp årskursvis för att förtydliga vad eleverna ska ha klarat av i slutet av varje årskurs och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast utreda möjligheten att införa nivågruppering av matematikundervisningen fr.o.m. årskurs 4 och tillkännager detta för regeringen.

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elever som behöver hjälp med läsläsning ska erbjudas sådant stöd av skolan och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtalsspråket under skoltid, med undantag för språklektioner, alltid bör vara svenska, undantaget skolor för nationella minoriteter och internationella skolor, och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolorna generellt bör förstärka undervisningen i svenska med ett särskilt fokus på elever med svagare kunskap i svenska och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1891 av Björn Wiechel m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en allmänbildande skola och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta utveckla den svenska skolan och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2470 av Jesper Skalberg Karlsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka matematikundervisningen i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2736 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på mer matematik på högstadiet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2740 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över barngruppernas storlek på fritidshem och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur fritidshem kan få en egen läroplan och inkluderas i de nationella skolsatsningarna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2878 av Annika Eclund m.fl. (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga åtgärder för att öka tillgängligheten till lov- och sommarskola och även se över behovet av att göra sommarskola obligatorisk efter årskurs 9 för elever som inte uppnått målen, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att frigöra tid för mer lärarledd ämnesundervisning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2980 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skolans betydelse för barns uppväxtvillkor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3073 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer matematik på högstadiet och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över barngruppernas storlek på fritidshem och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur fritidshem kan få en egen läroplan och inkluderas i de nationella skolsatsningarna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3225 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barngruppernas storlek på fritidshem och tillkännager detta för regeringen.